

ZÁCHRANA A OŽIVENÍ MEZINÁRODNÍHO CESTOVNÍHO RUCHU

Mezinárodní cestovní ruch je nedílnou součástí ekonomiky Prahy. Vzhledem k tomu, že je cestovní ruch závislý na otevřených hranicích a důvěře spotřebitelů, může proces návratu turistů na úroveň roku 2019 trvat déle než oživení jiných oblastí ekonomiky. To, jak dobře budou hlavní odvětví cestovního ruchu, jako je letiště, kongresové centrum, hotely, restaurace a nejdůležitější kulturní a turistická místa schopny zvládnout krizi, určí, jak bude město schopno reagovat na jakékoli zvýšení globálního cestovního ruchu.

Návrh na oživení

Návrh:

Aby byla infrastruktura mezinárodního cestovního ruchu zachována a země mohla co nejrychleji znovu vytvářet národní bohatství, o které ČR přišla zákazem mezinárodního cestování, měly by hlavní město Praha a vláda ČR představit několik opatření zaměřených na udržení solventnosti životaschopných podniků a na vytvoření mnohem stabilnějšího odvětví cestovního ruchu po návratu turistů ze zahraničí.

- 1) Program kompenzace fixních nákladů podnikům závislým na mezinárodním cestování.
- 2) Pokoje, apartmány a domy pronajaté po dobu maximálně jednoho měsíce by byly regulovány a podléhaly by stejnému zdanění jako hotely či penziony.
- 3) DPH z ubytování by byla snížena na 10 % do 31. prosince 2021.
- 4) Maximální vládní kompenzace v rámci programu na podporu zaměstnanosti „Antivirus“ by byla stanovena na základě krajských nikoliv celonárodních statistik životních nákladů a mezd.
- 5) Aby bylo možné vyrovnat zvýšené výdaje vlády, došlo by ke zvýšení poplatku za ubytovací kapacitu a polovina zdrojů by se tak použila na splácení vládního dluhu. Druhá polovina příjmů z těchto zvýšených poplatků by byla určena na investice do infrastruktury veřejného cestovního ruchu, mezinárodního cestovního ruchu za zábavou, a akcí MICE.

Návrh na podporu mezinárodního cestovního ruchu

Kontext:

Při tvorbě národního bohatství hraje mezinárodní cestovní ruch stejnou roli jako vývoz: vytváří příležitosti k tomu, aby se příjmy vytvořené v zahraničí utratily za české služby (hotely, restaurace, divadla, muzea atd.) a výrobky (maloobchodní prodej). Od roku 1989 zvyšuje mezinárodní cestovní ruch svůj význam v české ekonomice. Příjmy z pobytu zahraničních turistů nyní tvoří o něco více než polovinu celkového výstupu cestovního ruchu v zemi.

Přínos cestovního ruchu do české ekonomiky	2018
Hrubá přidaná hodnota národního cestovního ruchu jako % z celkové hrubé přidané hodnoty	2,75%
Celkový výstup cestovního ruchu (v mil. Kč)	336 852
Celková hrubá přidaná hodnota (v mil. Kč)	131 959
Celkový mezinárodní cestovní ruch (aktivní) (v mil. Kč)	168 529
Mezinárodní jako % celkový výstup cestovního ruchu	50,03%

Zdroj: Český statistický úřad

Rostoucí význam mezinárodního cestovního ruchu se týká zejména Prahy. Při vytváření přidané hodnoty se město převážně spoléhá na to, že zahraniční turisté utratí své příjmy jak přímo za cestovní ruch a kulturu, tak nepřímo za další produkty a služby. Město nejen navštěvuje více zahraničních turistů, ale ti zde také zůstávají déle (2,4 dne až 1,7 dne na návštěvníka).

Hrubá přidaná hodnota ekonomiky Prahy, v mil. Kč	2018
Hrubá přidaná hodnota Prahy	1 236 924
Obchod, ubytování, stravování	273 796
Obchod, ubytování stravování, % celkem	22,14%

Zdroj: Český statistický úřad

Mezinárodní rozměr dopadu na Pražský cestovní ruch	2019
Počet nerezidentních návštěvníků	6 803 741
% celkem návštěvníků	84,60%
Počet noclehů nerezidentních návštěvníků	16 371 962
% celkem přenocování	88,62%
Průměrná doba pobytu (dny)	2,4

Zdroj: Prague Tourism Office

Návrh na podporu mezinárodního cestovního ruchu

Cestovní ruch poškodilo šíření koronaviru a poté byl zcela zastaven vládními nařízeními k omezení šíření viru. Pokud by bankroty v příliš velké míře poškodily mezinárodní infrastrukturu cestovního ruchu v Praze, mohla by se schopnost města a země zotavit se poté, co bude vir zastaven, prodloužit místo měsíců na několik let. Proto navrhujeme zvláštní opatření zaměřená na podporu základní mezinárodní infrastruktury cestovního ruchu v zemi.

Návrh programu

1. Odhadujeme, že mezinárodní cestovní ruch se podílí přímo či nepřímo 15–25 % na pražské ekonomice. Abychom udrželi infrastrukturu nezbytnou pro podporu ekonomické úrovně, navrhujeme vytvořit program klíčové infrastruktury cestovního ruchu. Tento fond by byl založen částečně na nově implementovaném dánském programu kompenzace malých a středních podniků za fixní náklady.
  - a. Firmy, jež by se ucházely o tento program, by musely prokázat, že 1) mezinárodní cestovní ruch (za volným časem či podnikáním) představoval 50 % nebo více jejich příjmů a 2) jejich celkové příjmy klesly o 50 a více procent. Firmy také musí být daňovými rezidenty v České republice.
  - b. Vláda by nahradila způsobilým firmám 80 % nezbytných fixních nákladů, které vznikly v období od 1. března do 30. května. Toto by mohlo být prodlouženo do 31. srpna, pokud by nadále platila mezinárodní omezení cestování. Seznam základních fixních nákladů bude upřesněn nařízením po konzultaci s příslušnými oborovými sdruženími. Podniky by musely předložit smlouvy a faktury. Fixní náklady by byly kompenzovány měsíčně. Nárok na náhradu fixních nákladů ze strany vlády by zanikl, pokud by zbylá část platby placena podniky nebyla za předchozí měsíc zaplacená.
  - c. Celková částka tohoto programu by činila 2 miliardy Kč na období tří měsíců. V případě prodloužení programu o tři měsíce by došlo k navýšení o další 2 miliardy Kč.
  - d. Maximální kompenzace pro jakýkoliv podnik by činila 100 milionů Kč za období tří měsíců. Kompenzace jednotlivým podnikům by nepřesáhla jejich průměrné roční celkové daňové odvody (daň z příjmů, DPH, odvody na sociálním zabezpečení, a jiné) za období 2017–2019.
  - e. Podniky by si mohly vybrat mezi půjčkou či garancí prostřednictvím programu COVID nebo programem na podporu mezinárodního cestovního ruchu, avšak nemohly by zvolit obě varianty. Podniky, které by dostávaly příspěvek z programu na podporu mezinárodního cestovního ruchu, by také mohly získat podporu zaměstnanosti z programu Anitivirus.
2. K pokrytí těchto nákladů lze zvýšit místní poplatek z ubytovací kapacity na 60 Kč/osoba/den. Celý daňový výnos by byl věnován odvětví cestovního ruchu. 50% nové daně by mohlo umožňovat vládní dluh, dokud nebudou pokryty všechny náklady na mezinárodní program podpory cestovního ruchu. 20 % daně by bylo investováno do projektů veřejné infrastruktury cestovního ruchu. 15 % by podpořilo domácí cestovní ruch v roce 2020 a mezinárodní cestovní ruch ve spolupráci s Letištěm Praha od roku 2021. 15 % by bylo použito na podporu růstu mezinárodního MICE odvětví.

Příklady poplatků z ubytovací kapacity ve členských zemích EU, 2020

Procento nákladů	Míra	Komentář
Berlín	5 %	strop 21 dnů
Amsterdam	7 %	

Paušál	Hodnota	Komentář
Rakousko	0,36-3,2 EUR	
Drážďany	1,30 EUR	
Španělsko	2,50 EUR	pětihvězdičková zařízení
	1 EUR	čtyřhvězdičková zařízení
	0,50 EUR	jiná
Francie	0,88 EUR	hostely
	3,30 EUR	pětihvězdičková zařízení
Itálie	1,50 EUR	
	3-10 EUR	Řím, Benátky
Řecko	0,50-4 EUR	
Portugalsko	2 EUR	Lisabon
Slovensko	2,5 EUR	max. úroveň daně na celostátní úrovni
	3,13 EUR	Ljubljana, Bled

Zdroj: ministerstva financí zemí EU, www.měst s informacemi o cestovním ruchu.

Tabulka: Přehled možných výnosů z poplatku z ubytovací kapacity a kompenzací

Roční počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních	16 000 000	14 000 000	12 000 000
Celkový výnos z poplatku z ubytovací kapacity	960 000 000	840 000 000	720 000 000
<i>Kompenzace pro Program záchrany</i>	480 000 000	420 000 000	360 000 000
<i>Investice do veřejné infrastruktury cestovního ruchu</i>	192 000 000	168 000 000	144 000 000
<i>Podpora mezinárodního cestovního ruchu</i>	144 000 000	126 000 000	108 000 000
<i>Podpora MICE</i>	144 000 000	126 000 000	108 000 000
Dosažení plné kompenzace (2 mld. Kč)	4,17 let	4,76 let	5,56 let
Dosažení plné kompenzace (4 mld. Kč)	8,33 let	9,52 let	11,11 let
Dosažení plné kompenzace (6 mld. Kč)	12,50 let	14,29 let	16,67 let

Zdroj: Prague Tourism Office, AmCham

- Pro soukromé bydlení, apartmány nebo pokoje pronajímané po dobu maximálně jednoho měsíce prostřednictvím Air BNB a dalších podobných platforem by platila stejná regulace a daně jako pro ostatní typy ubytování, počínaje zářím 2020.

Neregulované ubytování	2020
Počet bytů a domů nabízených na AirBNB	10 637
Průměrná cena pronájmu (Kč)	2 261
Počet dnů obsazenosti ročně	113
Odhad výnosu z poplatku z ubytovací kapacity (současný)	25 241 601
Odhad výnosu z poplatku z ubytovací kapacity (navrhovaný)	72 118 860
Odhad výnosu z neregulovaného ubytování	2 717 679 041

Zdroj: Inside AirBNB, Amcham

- DPH u odvětví, která jsou závislá na mezinárodním cestovním ruchu, by mohla být snížena na úroveň 10 % v období březen-prosinec 2021.
- Vládní program na podporu zaměstnanosti Antivirus by mohl být prodloužen do 30. června. Místo nastavení maximální úrovně kompenzace na základě národní, celostátní úrovně mezd, by kompenzace mohly být nastaveny na základě mediánu mezd pro každý kraj zvlášť.

Kraj	Krajské srovnání (HDP, mzdy)		2019, soukromý sektor		
	HDP na obyvatele, 2018 (Kč)	Medián hrubé mzdy, 2019 (Kč)	Zaměstnanost celkem, 2019 (1 000)	Specialisté celkem, 2019 (1 000)	Podíl specialistů na zaměstnanosti
ČR	500 973	30 158	3 071,0	362,0	11,79%
Hl.m.Praha	1 056 761	36 054	585,0	138,1	23,60%
Středočeský kraj	453 456	31 950	339,2	28,0	8,25%
Jihočeský kraj	413 901	28 255	169,3	13,2	7,77%
Plzeňský kraj	449 822	30 864	165,9	15,9	9,59%
Karlovarský kraj	323 718	27 379	65,3	3,5	5,44%
Ústecký kraj	358 988	29 177	191,2	13,2	6,92%
Liberecký kraj	386 789	30 057	115,4	9,5	8,25%
Kralovohradecký kraj	450 841	29 816	156,0	11,7	7,51%
Pardubický kraj	410 635	28 742	143,8	12,5	8,66%
Vysočina	405 488	29 198	135,6	10,1	7,46%
Jihomoravský kraj	485 662	29 674	351,9	51,6	14,66%
Olomoucký kraj	392 855	28 071	166,8	16,1	9,63%
Zlínský kraj	424 876	28 309	168,2	15,5	9,19%
Moravskoslezský kraj	418 263	28 646	319,6	29,9	9,36%